

ZMÁTLO, P.: Internet pre študentov histórie. Ružomberok : Filozofická fakulta KU, 2007, 295 s. (Z. LACKOVÁ)

V 21. storočí sa internet stal už pevnou súčasťou nášho každodenného života. Používajú ho nielen mladí ľudia, ale i staršie generácie na vyhľadávanie rôznych informácií, komunikáciu i vzdelávanie sa. Nevyhne sa mu ani jedna odborná oblasť.

Publikácia Petra Zmátla je venovaná predovšetkým vysokoškolským študentom histórie, ale určite bude zaujímavou a užitočnou i pre široký okruh priateľov histórie. Obsahuje množstvo webových stránok, ako aj odkazy na ďalšie linky z konkrétnej oblasti dejín. Jednotlivé internetové portály a stránky sú uvádzané v originálnych názvoch (okrem slovenských najmä anglické, nemecké, ale i maďarské, české, dokonca latinské a pod.), niektoré sprevádzané obrazovými náhľadmi do úvodných stránok. O viacerých www-stránkach podáva autor čitateľom aj bližšie informácie.

Obsahovo sa knižka člení na jedenásť kapitol. Prvá kapitola poskytuje študentom prehľad známych i menej známych vyhľadávacích portálov, prostredníctvom ktorých možno najrýchlejšie nájsť informácie. Druhá kapitola má názov Databázy, databanky, katalógy, bibliografie, digitálne a virtuálne knižnice historickej literatúry. Ide o www-stránky, ktoré slúžia na vyhľadávanie historickej literatúry. Sú prevažne v angličtine so stručným popisom autora. Tretia kapitola je zameraná konkrétne na štúdium odboru história, avšak prináša užitočné informácie aj pre historikov – odborníkov. Popri všeobecných portáloch, zameraných na históriu, tu možno nájsť webové stránky a portály k rôznym podoblastiam histórie (napr. historiografia, dejiny vedy a techniky, kroniky, pamiatky, historické mapy a pod). Ďalšia, štvrtá kapitola je venovaná jednotlivým historickým obdobiam, chronologicky od praveku až po súčasnosť. Jednotlivé linky poskytujú informácie na rôzne širšie i užšie témy z daných období a mnohé webové servery zabezpečujú aj prístup k vedeckým prameňom (dokumenty, historické zápisy, neskôr i dobové videonahrávky atď). V poradí piata kapitola prináša informácie k pomocným vedám historickým. Niektoré internetové stránky poskytujú naozaj zaujímavé ukážky k jednotlivým vedám historickým (digitalizované listiny, mince vo virtuálnej podobe atď). Nasledujúca, šiesta kapitola venuje pozornosť rôznym inštitúciám, ktoré sa zaoberajú históriou (napr. archívy, knižnice, múzeá a pod). Viaceré z webových portálov sú odporúčané najmä študentom archívnictva, pomocných vied historických a knihovníctva, na ktorých nájdú cenné dokumenty, archiválie, vzácne zbierky a iné primárne pramene. V tejto

kapitole sa ďalej stretneme s domácimi i zahraničnými vydavateľstvami, kníhkupectvami a antikvariátmi, z ktorých www-stránok si možno objednať historickú literatúru, časopisy a periodiká. Ďalej tu nájdeme odkazy na slovenské a zahraničné univerzity, organizácie, inštitúty, resp. ústavy histórie, ktoré podávajú stručný prehľad o ich činnosti, vyučujúcich, resp. pracovníkoch, štúdiu, prípadne publikačnej činnosti. Múzeá ponúkajú aktuálne informácie k stálým i pripravovaným expozíciám, zbierkam a dnes čoraz viac navštevovanejším virtuálnym múzeám. Nasledujúce dve kapitoly sa venujú historickým časopisom a zborníkom, plnotextovým elektronickým rukopisom, dokumentom, štúdiám a publikáciám. Niektoré, najmä zahraničné www-stránky obsahujú články na stiahnutie, pravdaže po zaplatení poplatku. Webové portály a odkazy zo záverečných kapitol možno využiť ako pomoc študentom, doktorandom a mladým vedeckým pracovníkom pri štúdiu nielen histórie (štipendiá, granty, školenia, atď). Učitelia základných a stredných škôl, gymnázií odcenia internetové stránky zamerané na pomoc pri výučbe dejepisu, získavania pedagogických dokumentov, projektov atď. V poslednej kapitole autor stručne hodnotí, čo na internete z histórie chýba.

Využitelnosť tejto publikácie je určite veľmi široká. Prínosom bude nielen pre študentov – budúcich historikov, učiteľov, ale aj pre mnohých záujemcov histórie. Už len preto, že nič podobné k dispozícii posiaľ nemali.

*

Ružomerský historický zborník I. (Zost. P. Zmátlo). Ružomberok: Filozofická fakulta Katolíckej univerzity, 2007, 381 s. + prílohy. (Z. LACKOVÁ)

Prvý zborník Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity je venovaný významnému, doma i v zahraničí uznávanému slovenskému historikovi doc. PhDr. Ivanovi Chalupeckému. Svojimi prácami prispeli nielen pedagógovia univerzity, ale i bývalí študenti. Popri štúdiách s rôznym historickým zameraním nájdeme i jeden príspevok s archívnym materiálom. Záver zborníka je obohatený o prehľad činnosti Katedry histórie za rok 1996 – 2005, nechýba ani fotografická príloha.

Zborník sa začína štúdiou *Vývoj severnej hranice na Spiši* od Ivana Chalupeckého. Autor sa v nej zaoberá otázkou severnej hranice Spiša od čias (13. – 14. stor.) stredoveku, kedy bola definitívne ustálená. Následne poukazuje na obdobie prvých vážnejších sporov s Poliakmi, ktoré vyvrcholili po I. a II. svetovej vojne rozdelením Spiša a Oravy a pričlenením viacerých slovenských obcí k Poľsku.